Poster

MASOVNA POJAVA *Heliothis peltigera* TOKOM 2015. GODINE – SLUČAJNA POJAVA ILI POTENCIJALNA OPASNOST?

Željko Milovac[1], Dragan Vajgand[2], Filip Franeta[1]
[1] Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Maksima Gorkog 30, Novi Sad
[2] Agroprotekt doo, Nikole Pašića 9, Sombor
zeljko.milovac@nsseme.com

Heliothis peltigera (Dennis & Schiffermüller, 1775) je vrsta leptira iz familije Noctuidae. Iako je poznata u fauni Srbije od početka prošlog veka, povećana brojnost na gajenim biljkama u Srbiji zabeležena je tek tokom 2015. godine. Vrsta je po veličini i šarama veoma slična pamukovoj/kukuruznoj sovici (*Helicoverpa armigera* Hübner, 1808). Radi se o vrsti čije su larve izrazito polifagne, što je čini potencijalno opasnom za mnoge gajene biljke. Krajem maja i tokom juna 2015. godine, gusenice ovog leptira su nalažene na usevima suncokreta i soje u Bačkoj, kako oštećuju lisnu masu zajedno sa gusenicama drugih leptira, pre svih sovice gama (*Autographa gamma* L.) i stričkovog šarenjaka (*Vanessa cardui* L.). Cilj ovog rada je da se prikažu podaci o brojnosti i dinamici leta leptira *H. peltigera* na više lokaliteta.

Praćenje pojave je vršeno na nekoliko lokaliteta u Bačkoj (Rimski Šančevi, Čelarevo, Sombor i Bajmok) pomoću svetlosnih klopki tip RO Agrobečej i na lokalitetima Rimski Šančevi i Bački Petrovac pomoću feromonskih klopki marke Csalomon. Iako ne postoji poseban feromon za *H. peltigera*, izvestan broj leptira je uhvaćen u klopkama namenjenim pamukovoj sovici.

U Somboru, od 1994. godine, leptiri su zabeleženi tokom osam od 22 godine praćenja. Više od 10 leptira godišnje je zabeleženo tokom 2003. (78 leptira), 2006. (39 leptira) i 2009. godine (41 primerak).

U Čelarevu, od 2008. godine, leptiri su zabeleženi tokom četiri godine. Više od 10 leptira je zabeleženo tokom 2009. (48) i 2012. godine (16).

U Bajmoku 2014. godine nije zabeležen nijedan primerak. Tokom 2015. godine zabeleženo je 58 leptira u Bajmoku, 59 leptira u Somboru i 276 leptira u Čelarevu.

Podaci iz feromonskih klopki na lokalitetima Rimski Šančevi i Bački Petrovac (2010-2015) ukazuju da je prisustvo *H. peltigera* ustanovljeno samo tokom 2015, na lokalitetu Rimski Šančevi, dok u Bačkom Petrovcu nije zabeležen nijedan primerak.

Tokom 2015. godine zabeležena je visoka brojnost *H. peltigera*, a imajući u vidu njenu raniju pojavu u odnosu na pamukovu sovicu neophodan je oprez tokom narednih godina. Zbog sličnosti sa pamukovom sovicom, moguće su zabune prilikom identifikacije, što bi moglo da utiče na to da se deo šteta koje je pričinila *H. peltigera* pripiše *H. armigera*. Imajući u vidu da vrsta migrira sa područja Mediterana, masovna pojava tokom 2015. možda ne predstavlja izolovan slučaj već potencijalnu opasnost za poljoprivrednu proizvodnju u narednim godinama.